

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

tra ipsum non...
ne unum tantum...
sequitur, q...
per Bart. in l...
minum Anto. Abbat...
roba. Hac breuit...
mpeditus non pot...
Deo.

M AE.

stionem denunciatio...
one emmandus, quon...
rius denunciatio ad expen...

massarius ipse ad expen...

atum, et indefensum...
maleficium denunciatio...
itur:

massarius iterum denunc...

ur in unico actu.

ae est accessoria, fieri p...

eracise omnibus iuris r...

cise omnibus iuris r...

inutiliter facere patia...
cia debet intelligi ad ma...

intelligi, quomodo promi...
compromissum est datu...
prima prorogatio non va...

T O M E.

falsò denunciatio malef...
nunciatio tenetur, etiam...
denunciasset, et expen...
, & sententiam contra...
edictarum contra ma...
rum maleficium denun...
torum Bononiæ disp...

LIVM CLXXX.

nunciatio, an sententia...
um super expensis teneatur, non obstat...
ia, iterum denunciatio...
sententia lata contra...
erit nulla, & in iuris...
de nullitate dicit, quia...
facta fuit de delicto...
i postea fuerunt absol...
onem denuncia facta...
adus, ut habetur in l...
fific. malef. in §. de uer...
od alius ueluti malef...
entias, quia unus in...
n princip. ff. de ser...
de diuer. rescrip. l...
criptis uerb. Præter...
massarius ob malam...
ad expensas denuncia...
nit denuncia, ergo...

causa, & culpa quis non est grauandus, & puniendus, ut habetur. & no. in c. 2. extra de constitu. ¶ Non obstat, q̄ sententia lata contra massarium fuit nulla, propterea quia fuit lata absq; citatione massarii, & sic sine causa cognitione, ut supra, quia respondetur, q̄ respectu huius accessorii expensarum non fuit necessaria causa cognitio, & consequenter, nec citatio, iuxta tex. in l. in causa, §. causa cognita, ff. de minor. ¶ & hoc satis clarè colligitur ex uerbis, & ex mente dicti statuti, in d. §. & ut refrenentur, ubi in casu denuncie fallæ, & quando denunciatus fuisset absolutus, & quis est condemnandus in expensis, iudex præcisè omnibus iuris remediis potest cogere, & compellere illum, q̄ teneretur, ad expensas, & consequenter accessorie, & in consequentiam potest hoc facere absq; causa cognitione, & sine citatione partis, quia uerbum præcisè importat, hoc est absq; processu, & sine causa cognitione, & consequenter absq; citatione, ut habetur, in c. 2. & ibi Abb. in 2. col. extra de rescrip. iuncta d. l. in causa, §. causa cognita: Itē hæc uerba præcisè omnibus remediis iuris habet uim clausulæ derogatoria, & q̄ actus ualet omni meliori modo, non obstantibus quibuscunq; quæ in huiusmodi facere uiderentur ad tradita per domi. Abbatem in d. c. 2. in 1. col. ergo inferitur, q̄ in terminis nostris sententia lata contra massarium super expensis, quæ ueniunt accessoria, ualuit in se, absque eo, quod processum fuerit principaliter contra massarium, & absq; eo, quod ipse fuerit citatus, ut est de mēte statuti in illis uerbis præcisè omnibus remediis &c. ¶ Circa aliud, si an massarius teneatur denuo denunciare maleficium non obstantibus præmissis, cōcludo ipsum teneri, q̄ quoniam ex quo sua prima denuncia non fuit facta secundum ueritatem, sed falsò, seu per errorem, ut constat ex processu, & ex sententia lata, sequitur, q̄ iterum tenetur denunciare, perinde ac si nullā aliā fecisset denunciam, quia paria sunt aliquid non facere, uel facere perperam, & inutiliter, l. 1. in prin. ff. de suis, & legit. In it. de hære. ab intest. in prin. Itē statutum loquens de denuncia intelligi debet de ualida, & firma, non autem de inualida, argum. tex. cum ibi not. per glo. Bart. Alex. & alios, in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudicata, faciunt no. per Bart. in l. 1. §. & parui. ff. quod ut aut clā, & ibi latè per Alexan. in apostil. ¶ Nec obstat, quod semper uerba intelligi debent de prima uice, d. l. boues, §. hoc sermone, & qui est obligatus ad aliquid faciendum, non tenetur in dubio, nisi semel facere, ut habetur per Ancha. in d. consil. suo 317. cum similibus, quia respondetur, quod uerba intelliguntur de prima uice, quando id, quod primo loco factum fuit, ualuit, firmumque, & ualidum de iure fuit, secus si quis inualidè, falsò, & inutiliter fecisset, quia tunc tenetur iterum facere, quoniam uerba debent intelligi cum effectu, ut colligitur ex iis, quæ uoluit Bald. in c. olim, in 2. colum. de rescrip. dicens, q̄ si data fuit potestas arbitris prorogadi cōpromissum, intelligi debet de una tantum prorogatione, dū modo illa fuerit ualida, nam si prima prorogatio non ualisset, possent iterum prorogare, quia uerba intelliguntur de prima, quæ ualuit, per l. hæc conditio, & l. 1. ff. de conditio. & demon. l. qui per salutem, ff. de iur. iuran. & faciunt, quæ habentur per Bart. in l. 2. §. 1. de optio. lega. & latè ponit do. Felin. in c. 2. in 1. limita. d. l. boues, §. hoc sermone, extra de tregua, & pace; Et ex iis concludo massarium obligatū fuisse ad expensas, & in illis potuisse condemnari, etiam absque causa cognitione, & consequenter absque ipsius citatione; & non obstante sua prima denuncia, quæ fuit falsa, teneri ad denunciandum iterum dictum maleficium, & incendium, alioquin puniri potest, & con-

causa, & culpa quis non est grauandus, & puniendus, ut habetur. & no. in c. 2. extra de constitu. ¶ Non obstat, q̄ sententia lata contra massarium fuit nulla, propterea quia fuit lata absq; citatione massarii, & sic sine causa cognitione, ut supra, quia respondetur, q̄ respectu huius accessorii expensarum non fuit necessaria causa cognitio, & consequenter, nec citatio, iuxta tex. in l. in causa, §. causa cognita, ff. de minor. ¶ & hoc satis clarè colligitur ex uerbis, & ex mente dicti statuti, in d. §. & ut refrenentur, ubi in casu denuncie fallæ, & quando denunciatus fuisset absolutus, & quis est condemnandus in expensis, iudex præcisè omnibus iuris remediis potest cogere, & compellere illum, q̄ teneretur, ad expensas, & consequenter accessorie, & in consequentiam potest hoc facere absq; causa cognitione, & sine citatione partis, quia uerbum præcisè importat, hoc est absq; processu, & sine causa cognitione, & consequenter absq; citatione, ut habetur, in c. 2. & ibi Abb. in 2. col. extra de rescrip. iuncta d. l. in causa, §. causa cognita: Itē hæc uerba præcisè omnibus remediis iuris habet uim clausulæ derogatoria, & q̄ actus ualet omni meliori modo, non obstantibus quibuscunq; quæ in huiusmodi facere uiderentur ad tradita per domi. Abbatem in d. c. 2. in 1. col. ergo inferitur, q̄ in terminis nostris sententia lata contra massarium super expensis, quæ ueniunt accessoria, ualuit in se, absque eo, quod processum fuerit principaliter contra massarium, & absq; eo, quod ipse fuerit citatus, ut est de mēte statuti in illis uerbis præcisè omnibus remediis &c. ¶ Circa aliud, si an massarius teneatur denuo denunciare maleficium non obstantibus præmissis, cōcludo ipsum teneri, q̄ quoniam ex quo sua prima denuncia non fuit facta secundum ueritatem, sed falsò, seu per errorem, ut constat ex processu, & ex sententia lata, sequitur, q̄ iterum tenetur denunciare, perinde ac si nullā aliā fecisset denunciam, quia paria sunt aliquid non facere, uel facere perperam, & inutiliter, l. 1. in prin. ff. de suis, & legit. In it. de hære. ab intest. in prin. Itē statutum loquens de denuncia intelligi debet de ualida, & firma, non autem de inualida, argum. tex. cum ibi not. per glo. Bart. Alex. & alios, in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudicata, faciunt no. per Bart. in l. 1. §. & parui. ff. quod ut aut clā, & ibi latè per Alexan. in apostil. ¶ Nec obstat, quod semper uerba intelligi debent de prima uice, d. l. boues, §. hoc sermone, & qui est obligatus ad aliquid faciendum, non tenetur in dubio, nisi semel facere, ut habetur per Ancha. in d. consil. suo 317. cum similibus, quia respondetur, quod uerba intelliguntur de prima uice, quando id, quod primo loco factum fuit, ualuit, firmumque, & ualidum de iure fuit, secus si quis inualidè, falsò, & inutiliter fecisset, quia tunc tenetur iterum facere, quoniam uerba debent intelligi cum effectu, ut colligitur ex iis, quæ uoluit Bald. in c. olim, in 2. colum. de rescrip. dicens, q̄ si data fuit potestas arbitris prorogadi cōpromissum, intelligi debet de una tantum prorogatione, dū modo illa fuerit ualida, nam si prima prorogatio non ualisset, possent iterum prorogare, quia uerba intelliguntur de prima, quæ ualuit, per l. hæc conditio, & l. 1. ff. de conditio. & demon. l. qui per salutem, ff. de iur. iuran. & faciunt, quæ habentur per Bart. in l. 2. §. 1. de optio. lega. & latè ponit do. Felin. in c. 2. in 1. limita. d. l. boues, §. hoc sermone, extra de tregua, & pace; Et ex iis concludo massarium obligatū fuisse ad expensas, & in illis potuisse condemnari, etiam absque causa cognitione, & consequenter absque ipsius citatione; & non obstante sua prima denuncia, quæ fuit falsa, teneri ad denunciandum iterum dictum maleficium, & incendium, alioquin puniri potest, & con-

tra eū procedi, prout habetur in dicto statuto de notific. malefici. & in aliis statutis punientibus massarios denegantes denuncias, & notificationes maleficiorum facere. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Qualitas adiecta uerbo, uel participio debet intelligi secundum tempus uerbi, uel participij.
- 2 Statutum disponens super aliquo cum certa qualitate presupposita locum non habet, nisi de illa qualitate constet.
- 3 Bannitus capitaliter, qui potest impunè offendi, seu prohibetur recipiari, priuatus est ciuitate, omnibusq; iuribus, & beneficijs ciuitatis, nec potest beneficijs statutorum de ciuibus loquentium gaudere.
- 4 Et quando id sit uerum.
- 5 Bannitus palàm, & notoriè à superioribus tolleratus, & receptatus non potest impunè offendi.
- 6 Absolutio excommunicationis certam specialem formā requirit, nec per equipollens adimpletur.
- 7 Banni relaxatio, & absolutio sola uerbo, solaq; uoluntate superioris fit, & obtinetur.
- 8 Bannitus tolleratus in ciuitate à superiore, uel eius officialibus censetur re bannitus.
- 9 Bannitus in contumaciam, & non ex ueris probationibus non est talis, qui possit ex dispositione statuti impunè offendi.
- 10 Statutum, quod bannitus possit impunè offendi, est odiosum, & restringendum.
- 11 Bannitus licet propter bannum desinat esse ciues, non tamen desinit esse subditus, uel districualis usque ad num. 18.
- 12 Ciuis, comitatus, & districualis inter se differunt.
- 13 Districualis quis sit.
- 14 Bannitus tenetur ad collectas, stante statuto, quod quilibet subditus teneatur soluere collectas.
- 15 Collectas soluere spectat ad subditos.
- 16 Subditus quis dicitur ratione rerum, & bonorum, que in loco possidet, ideoq; ibi forum sortitur.
- 17 Bannitus potest conueniri coram iudice illius loci, à quo fuit bannitus, ubique forum sortitur, & saltem per procuratorem respondere tenetur.
- 18 Inuisitatio in quos exerceatur.
- 19 Pendente causa appellationis ante sententiam interposita, tempus interim super causa principali, & super alijs articulis cause non currit.
- 20 Super desertione appellationis quando necessaria sit declaratio, & ante, quam ea sit facta, non currat tempus super negotio principali, & quando secus, & num. 23.
- 21 Tempora à statutis ciuitatis prefixa in dubio sint ne continua, an uilia.
- 22 Index in dubio conseruationi instantie fauere, & illam non esse desertam pronuciare debet.

E P I T O M E.

BANNITVM, qui esset palàm, & notoriè à superiore tolleratus, & qd contumaciā tantū fuisse bannitus posse beneficio statutorū de ciuibus, & districualibus loquentiū gaudere, & saltem districuale, & subditū esse nō desuisse, maximè qm̄ semper etiā post bannū in loco, à quo fuit bannitus, bona possedit, & collectas, ac onera soluit, in hoc consilio demonstratur.

C O N S I L I V M C L X X X I.

IN causa, & lite mota per dñm Iacobū cessionariū contra Artaldū, ultra alia dubia sapius à clarissimis doctoribus discussa, adhuc duo supersunt, quæ & si à præfatis ad fauorē dicti Artaldi fuerint resoluta, tū ego quocūque, ut super illis sententiā meam diceerē, requisitus, quid sentiā, exponā Primū dubiū ē, an statutū de iuribus non cedēdis prosit ipsi Artaldo, nō obstāte eo, qd tempore cessionis factæ is à ciuitate, & territorio

Mutinenſi bannitus esset. Scēdū est postea tū Artaldo nō prodesſet, qā cello facta dōnato, qui multa cōtra exequutionē sententiæ sus ipsiur: petitam opposuit, sint elapſa facta, & terminādas exceptiones. ¶ Redeo ad probū quo uiderur, qd dictū statutū de iuribus nō nō possit ad fauorē Artaldi induci, nec Artaldū eo se fundare ualeat, ex quo is tempore, quo mino Iacobo cessa fuerūt, erat capitaliter bannitus quoniā dictū statutū emanauit ad fauorem districualiu Mutinenſiu, cōtra quos cello facta esset, ut in eo constat, sed Artaldus nō cōtra Mutinā, nec beneficio statutorū dicta ciuitate dere poterat, eo tpe, quo cello iurū cōtra probū facta fuit, quod tempus cessionis quo ad hanc tē qualitātē à statuto cōsideratā inspicit cōtēntas adiecta uerbo, uel participio dēt intelligidum super uerbi, uel participij, l. titus, ff. de iur. me. & ¶ quādo statutū disponit super aliquo qualitātē præsupponēdo, dispositio statutorū habet, nisi de illa qualitātē cōstet, l. i. §. ar. Bart. ac etiā in prin. illius legis, ff. ne quid in publico, lo. An. in c. i. de homici. in 6. fact. in Pau. de Cast. in l. cogi, C. de peti. hered. l. i. §. ubi gl. Bar. & alij, ff. ex quibus causis in pot. Paul. de Cast. in l. si p. alij, §. d. docere, ff. ne quis in ius uoca. u. exi. Nā ¶ Artaldus tpe cessionis erat bannitus, propter quod bannū ipse cōstituerat, & beneficio statutorū gaudere nō poterat bannū capitale, propter quod bannitus p. cessionis nō offendi, seu posse recipiari prohibetur, pro sum ciuitate, & omnibus iuribus, ac beneficijs ratis, & operatur, qd is beneficijs statutorū bannus loquentiū gaudere, nequeat, ut habentur & Alex. in l. si ff. de legato. Bal. in l. uolentes, l. i. §. de fideicom. l. amissio, §. qui de fideicom. Bal. ff. de capit. diminut. Bal. in l. cum muliere matri. Bart. & alij, in l. ex facto, §. ex facto, ff. de iur. lianum, cum si. ¶ Quibus tamen non obſtantiū arbitror de iure uerissimū esse, qd nō obſtante nō opposito, Artaldus possit, & de reat beneficii statuti gaudere, uidelicet qd cello facta contra Iacobum contra ipsum Artaldū fuerit, & dominus Iacobus agens ex illa cessione non diendus, prout in dicto statuto est cautū, quā cōfio facta fuit ¶ Artaldū tunc ciuem, seu districualis, & subditū, & in ciuitate Mutinā, & in territorio Mutinā, datū ē, qd tunc esset bannitus, & iura sua ciuitatis & territorij non dicitur ciuis, nec gauderet beneficijs ratis, nec statutorū illius, quādo est talis bannitus impunè offendi possit, seu prohibetur recipiari, ad tradita per Bar. in terminis, ibi gl. d. l. si ff. de legat. & per eundē Bar. & alios, in l. §. ex facto, alioquin contra, ut ibi. Sed contra, Artaldus, quāuis esset bannitus, ut præsupponitur nō poterat impunè offendi, & recipiari, ut præsupponitur poterat, ergo pp bannū nec ciuitatem, nec territorij ciuitatis amisit, seu ciuis Mutinā esse nō consequenter statutū prædictū de iuribus nō dis potuit ad eius fauorē allegari, & ipse beneficijs statuti gaudere pōt qā ei cōueniunt ueritate, & propterea ēt illius dispositio conuenienter argum. l. §. fortis, ff. de damno inf. cum in l. i. in fin. ff. de aleato. & in l. in fraudem, in l. §. lit. testamen. Quōd autem ¶ Artaldus bannitus possit tpe banni impunè offendi, & posse recipiari probatur, quia secundum ea, quæ minime probantur, quia secundum ea, quæ minime probantur, ipse palàm, & notoriè in ciuitate Mutinā